

יום א', י' באלול תשס"ו (03 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

היום, י' באלול, בשנת תש"ח, בשעת מלחמת קוממיות, נתמנה משה זמורה (1888-1961), לנשיא הראשון לבית המשפט העליון של מדינת ישראל.

משה זמורה נולד בשנת 1888 בקניגסברג, בירת פרוסיה המזרחית בגרמניה הקיסרית. הוריו באו לשם מרוסיה. כבר בנעוריו למד עברית ונתפס לציונות – אך התלהבותו הציונית באה לו בהשפעת רעייתו העתידה, אסתר הורביץ ממינסק, קרובת משפחתו של זלמן שז"ר (שניאור זלמן רובשוב), לימים נשיאה ה-3 למדינת ישראל. כמו-כן, הוא רכש את השפה העברית וקנה בה שליטה מצוינת שאפשרה לו להורות אותה לאנשים כגרשום שלום וחיים ארלוזורוב. השופט העליון חיים כהן (לימים, מ"מ נשיא בית המשפט העליון) אמר עליו: "אני חושב שאין סופר עברי ש[זמורה] לא קרא מאל"ף עד תי"ו, ובוודאי שאין מקור מן המקורות שלנו שאותו לא למד וקרא". [אותו שופט חיים כהן התחתן עם בתו של זמורה, מיכל, בנישואים שעוררו סערה משום שהיו נישואי כהן וגרשה, האסורים על פי ההלכה].

כשפרצה מלחמת עולם הראשונה, והוא אז בן 26, עמד זמורה לפני גמר לימודיו המשפטיים באוניברסיטת היידלברג, אך גוייס לשירות צבאי ונפצע בקרב. בתום המלחמה ניהל בברלין אולפן לעברית ולאחר מכן קיבל דוקטורט למשפטים באוניברסיטת דיסן. בשנת 1921 עלה ארצה – וראה לדבריו, לתדהמתו כי היו כבר עורכי-דין יהודים בארץ די והותר (היו 17!). אך משפתח משרד משלו בירושלים, לא ארכו הימים ושמם נתפרסם כאחד מן המשפטנים המעולים. הוא הוזמן על-ידי ממשלת המנדט להרצות בבית הספר הירושלמי למשפטים על סדרי הדין האזרחי ועל דיני מסחר – וכיהן שם כמרצה שנים רבות.

זמורה נעשה עורך דינה של ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל, ולאחר מכן גם של חברת העובדים, והתמחה בדיני עבודה – הוא נמנה על היוזמים והמנסחים של החוק המנדטורי לפיצויי פיטורין לעובדים. בשנות ה-30 נבחר זמורה לנשיא של בית דין הכבוד של ההסתדרות הציונית העולמית, וכן לנשיא הסתדרות עורכי הדין היהודים בארץ-ישראל. עם קום המדינה, כאמור, נבחר לנשיא בית המשפט העליון, והוא כיהן בתפקיד זה כ-6 שנים. בשנת 1954, חלה במחלה אנושה, ונפטר בשנת 1961.

כנשיא הראשון של בית המשפט העליון בישראל, הטביע זמורה את חותמו על דרכי ניהולה של מערכת השיפוט גם לימים יבואו. הוא הקפיד מאוד על צחות הלשון, ולא ידע קץ לליטושה: הוא הנחה את השופטים להיות לדוגמה ולמופת בהחייאת לשון משפטית בהירה וקולעת. הוא היה מצוי במקורות העבריים, מן התנ"ך ועד לרמב"ם, ולא רק נהנה מן העיון והלימוד בהם עד סוף ימיו, אלא גם פתח לפניהם שער למשפט הנוהג במדינה ותיבל פסקיו במבואות עתיקות. מן הצד השני, היה זמורה בקי ומלומד מאוד בספרות ובהגות אירופאית, אשר מתוכה גדל, ומקורב מאוד לסופרים העבריים החדשים. ובראשם ש"י עגנון שהיה מבאי ביתו.

זמורה נבחר בידי דוד בן גוריון לשמש כראש ועדת המצב המשפטית בטרם הקמת המדינה ואחר כך כאחד מחמשת השופטים הראשונים של מדינת ישראל, אשר מונו ב-ט"ו בתמוז [22 ביולי 1948]. בהיותו זקן השופטים, מונה זמורה לנשיא הראשון של בית המשפט העליון. זמורה התעקש שבניין בית המשפט יהיה בירושלים ולא בכרמל בחיפה, היכן שבן גוריון חפץ למקמו.

זמורה הוא אשר הנהיג בבית המשפט העליון את יחסי הקולגיאליות ההדוקים השוררים שם עד היום בין השופטים, בלא לגרוע מזכות חילוקי הדעות ביניהם. הוא עמד על משמר הצדק, ודחה פורמליות

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלוואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', י' באלול תשס"ו (03 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

יתרה וסגידה לפרוצדורה: יישום החוק לא היה לו מטרה בפני עצמה, אלא מכשיר לעשיית צדק; בלא לזלזל בחשיבותה של יציבות המשפט, הוא אשר הורה: **אמת ויציב – אמת עדיף.**

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל